

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Varför firar FN kvinnodagen?

Nyman, Nina

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 08/03/2023

Document Version
Submitted manuscript

[Link to publication](#)

Please cite the original version:
Nyman, N. (2023). Varför firar FN kvinnodagen? *Hufvudstadsbladet*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Idagkolumn 6 mars 2023

Nina Nyman

Doktorand i genusvetenskap vid Åbo Akademi

Rubrikförslag: Varför firar FN kvinnodagen?

För ett par år sedan frågade min dotter mig varför man firar kvinnodagen. Det är något jag frågar mig själv varje år, men ändå hade jag inte ett bra förberett svar som passade en 5-åring. "För att kvinnor också ska få bestämma över sina egna liv" förenklade jag svaret till och förväntade mig ett duktigt medhåll från min dotter, men det var inte vad jag fick. Istället frågade hon mig surt om dagen bara firas för att vuxna ska få bestämma. Jag påminde henne om att de firat barnens dag på dagis, men det hjälpte inte situationen. Hon upplyste mig om att den dagen bara betytt att de fick glass och inte att de fick bestämma. Själv kände jag att jag gjort något rätt i min uppfostran och att jag nu straffades för det.

Men varför firas kvinnodagen? Ursprungligen när dagen instiftades 1910 i Köpenhamn var kvinnornas internationella kampdag en dag som socialistiska kvinnor firade för att jobba för kvinnors rösträtt och allmänt för kvinnorörelsens olika mål. Vad kvinnorörelsen, eller feministernas, mål är har givetvis skiftat mellan tider och platser, stundvis möter målen hårt motstånd och stundvis låter de nästan som floskler. Jämställdhet mellan könen fastställdes i Förenta Nationernas grundstadga 1945 och på 70-talet, när FN under ett decennium uppmärksammade att jämställdhet inte är en de facto praktik någonstans, så valde man att lyfta upp kvinnodagen som en av FN:s många högtidsdagar. Att kvinnodagen finns med på en sån lista är självklart en form av framsteg, det betyder att frågor kring kvinnors rättigheter är både viktiga och olösta. Internationella mansdagen är inte en av FN:s högtidsdagar, den 19 november uppmärksammar FN: istället Världsdagen för toaletter. Hur det gick så vet jag inte, mansdagen som firats sen 1999 är äldre än Världsdagen för toaletter som firats sedan 2013.

Men kvinnodagen finns alltså med på listan bland dagar för sånt som bevarande av ozonskiktet, avskaffande av slaveri och beskyddande av pressfrihet. Saker länderna som är med i FN kommit överens om att är viktiga att uppmärksamma, om än inte alltid lika viktiga att förverkliga i praktiken. Det är en fin balans hur mycket man uppnått när man skapat ett mål, allt för ofta blir det så att det att man satt upp ett mål sammanblandas med att nå målet. Det att säga att jämställdhet är en viktig värdering för vår organisation, arbetsplats, skola eller stat sammanblandas med att sätta upp konkreta delmål och följa upp dem.

Samtidigt, när jag 2014 deltog i Nordiskt forum i Malmö såg jag flera paneldebatter där det diskuterades varför det inte ordnats en ny kvinnokonferensen sen den fjärde som hölls Peking 1995 och svaret var genomgående att man är rädd att världsläget är sådant att målen inte skulle höjas utan istället sänkas. Världsläget har inte direkt blivit bättre sedan dess, till exempel har aborträtten kringkurits i länder som Polen och USA. Jag försöker tänka på det här när politikernas löften om att

värna om jämställdhet ibland låter som just floskler, att de flosklerna inte är en självklarhet. För det är ju det här jag inte ville säga åt min dotter, att kvinnodagen allt för ofta är en dag när kvinnor får glass, inte en dag av riktig politisk kamp. Inget illa om glass, men det är ett dåligt substitut för ett rättvist samhälle.